

Egyszerűsített pénzügyi
beszámolókészítés
Az IASB könnyítése a
KKV-k részére
IFRS Hírlevél

2009. július 9-én a Nemzetközi Számviteli Standard Testület (IASB) kiadta a **közép- és kisvállalkozások számára készített IFRS-t** (KKV IFRS.) A Standard alternatív megoldást kínál az arra jogosult gazdálkodó szervezeteknek a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) egészének alkalmazása helyett.

A **KKV IFRS** teljes mértékben az eddigi IFRS standardokra épülő olyan számviteli elveket tartalmazó önálló standard, melyek a standard hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezetekre (KKV-k) történő alkalmazhatóság érdekében leegyszerűsítésre kerültek. Az IFRS standardokban megengedett bizonyos számviteli kezelési módokat és a KKV-k számára általában nem releváns témákat és közzétételi előírásokat figyelmen kívül hagyó, valamint a megjelenítési és értékelési követelményeket leegyszerűsítő **KKV IFRS**-ben az összes IFRS-ben meghatározottakkal összehasonlítva több mint 90%-kal csökken a KKV-kre alkalmazandó számviteli követelmények mértéke.

A Standard alapján készített pénzügyi kimutatások esetében a prezentáció alapjához kapcsolódó jegyzet (valamint ahol ez alkalmazható, a könyvvizsgálói jelentés) a **KKV IFRS**-nek való megfelelésre utal. Pénzügyi kimutatásaiknak ez a nemzetközileg elfogadott fémjelzése sok KKV számára előnyösnek bizonyulhat akkor, ha tőkére van szükségük.

Az IASB nem határozta meg a hatályba lépés időpontját, mivel a **KKV IFRS** alkalmazásáról való döntést (így az alkalmazás hatályát is) minden esetben a nemzeti törvényhozás hozza meg.

A teljes **KKV IFRS** (a következtetések alapjaival, az illusztrált pénzügyi kimutatásokkal és a megjelenítési, valamint közzétételi ellenőrzőlistával együtt) letölthető a <http://go.iasb.org/IFRSforSMEs> weboldalról.

Kik alkalmazhatják a KKV IFRS-t?

A **KKV IFRS-t** az IASB olyan nyilvános felelősséggel (public accountability) egyébként nem rendelkező gazdálkodó szervezetek számára készítette, melyek kötelesek (vagy választhatják) az általános célú pénzügyi kimutatásaikat külső felhasználók részére nyilvánosan közzétenni. A gazdálkodó szervezeteknek alapvetően akkor van nyilvános felelősségük, ha kötelezettség- és tőke-instrumentumaikkal nyilvánosan kereskednek, illetve ha pénzügyintézetek vagy más olyan gazdálkodó szervezetek, melyek fő üzleti tevékenységük keretében az ügyfeleik által rájuk bízott pénzforrásokat kezelik.

Annak tényleges eldöntése, hogy mely gazdálkodó szervezetekre vonatkozik a **KKV IFRS**, a nemzeti szabályozó hatóságok és standardkészítők hatásköre, mely szervezetek gyakran részletesebb jogosultsági kritériumokat határoznak meg – ilyenek a bevételre, eszközökre stb. alapuló mennyiségi kritériumok. Mivel azonban ez ütközne az IASB szándékával – még akkor is, ha a gazdálkodó szervezet országának törvényei a tőzsdén jegyzett kisebb méretű cégek vagy pénzügyintézetek pénzügyi kimutatásainak elkészítésekor megengedik, vagy éppenséggel előírják a **KKV IFRS** alkalmazását – ezek a pénzügyi kimutatások nem fognak megfelelni a **KKV IFRS-nek**.

Az IFRS szabályrendszer összességét alkalmazó konszolidált cégcsoport leányvállalata saját pénzügyi kimutatásai elkészítésekor is csak akkor alkalmazhatja a **KKV IFRS-t**, ha nincs nyilvános felelőssége. Amennyiben a leányvállalat úgy dönt, hogy kimutatásait a **KKV IFRS** szerint készíti, a Standard egészének előírásait követnie kell, és nem választhat kedve szerint a **KKV IFRS** és a teljes IFRS előírásai között.

A KKV IFRS főbb vonásai

A **KKV IFRS** teljes mértékben az eddigi IFRS standardokra épülő számviteli elveket tartalmazó, a standard hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezetekre (KKV-k) történő alkalmazhatóság érdekében leegyszerűsített önálló standard. A Standardban az IASB egymás után ismerteti a különböző területeket, így az mintegy felhasználóbarát kézikönyvként funkcionál a KKV-k pénzügyi kimutatásainak készítői és használói részére.

A **KKV IFRS** és a teljes IFRS szabályrendszer különálló számviteli szabályozások. A **KKV IFRS** alkalmazására jogosult gazdálkodó szervezeteknek, valamint azoknak, melyek annak alkalmazása mellett döntenek, azt teljes egészében alkalmazniuk kell (vagyis nem "vegyíthetik" a **KKV IFRS** és az többi IFRS szabályait).

A **KKV IFRS** továbbá olyan számviteli politikák kialakítására és alkalmazására vonatkozó előírásokat is tartalmaz, melyek bizonyos területek konkrét kezelésére vonatkozó útmutató hiányában alkalmazhatók. A gazdálkodó szervezetek nem kötelesek, de természetesen figyelembe vehetik a többi IFRS hasonló területét tárgyaló útmutatóit is.

A főbb egyszerűsítések a következők:

- az IFRS szabályokból néhány téma kimaradt, mert a tipikus KKV-k szempontjából nem relevánsak;
- az IFRS-ben meghatározott bizonyos számviteli kezelési módok helyett a KKV-kra vonatkozó egyszerűsített eljárások alkalmazandók;
- az IFRS-ben meghatározott számos megjelenítési és értékelési irányelv leegyszerűsítése;
- lényegesen kevesebb közzétételi előírás; és
- könnyebben érthető nyelvezet és magyarázatok a szöveg egészében.

Az egyszerűsítések eredményeképpen a **KKV IFRS** mennyiségileg körülbelül 10%-a többi IFRS-nek.

A KKV IFRS-ből kihagyott területek

A **KKV IFRS** a többi IFRS-ben tárgyalt területek közül a KKV-k szempontjából irreleváns következő területeket nem tárgyalja:

- egy részvényre jutó eredmény (EPS);
- évközi pénzügyi beszámolóképzés;
- szegmensjelentések;
- biztosítás (mivel biztosítási szerződéseket kötő gazdálkodó szervezetek nem jogosultak a KKV IFRS alkalmazására); és
- értékesítési célú befektetett eszközök.

A KKV IFRS-ben nem megengedett számviteli kezelési módok

A **KKV IFRS** a többi IFRS-ben meghatározott következő számviteli kezelési módokat nem engedi (mivel a KKV-k esetében ezekre egyszerűsített módokat ír elő):

- ingatlanok, gépek és berendezések, valamint az immateriális javak átértékelési modell szerinti kezelése;
- a közösen ellenőrzött vállalkozások részarányos konszolidációja;
- a befektetési célú ingatlanok értékelését inkább a körülmények határozzák meg, és nem megengedett a választás a költség- és valóérték-modellek között. A **KKV IFRS** értelmében, ha a befektetési célú ingatlan való értéke indokolatlan kiadás vagy erőfeszítés nélkül megbízhatóan mérhető, akkor a gazdálkodó szervezetek kötelesek a való érték modellt használni, egyébként a költségmódszert kell alkalmazni;
- különféle módszerek lehetségesek az IAS 20 Az állami szubvenciók elszámolása és az állami támogatások bemutatása standardban megengedett módon;
- hitelezési költségek aktiválása;
- kísérleti fejlesztési költségek aktiválása; és
- a meghatározott juttatási programokból származó aktuáriusi nyereségek és veszteségek elhatárolása.

A pénzügyi instrumentumok tekintetében a Standard elveti az IAS 39-ben meghatározott 'értékesíthető' és 'lejárati tartandó' kategóriákat, nem tartalmaz való érték opciót, és egyszerűsített fedezeti elszámolási és kivezetési követelményeket határoz meg. Azonban alternatív megoldásként a gazdálkodó szervezetek a **KKV IFRS** pénzügyi instrumentumokra vonatkozó követelményei helyett választhatják, hogy az IAS 39 egészét alkalmazzák. Ez egyébként a **KKV IFRS**-ben megengedett egyetlen alternatíva az általánosan alkalmazandó IFRS szabályokkal szemben. Várhatóan a legtöbb KKV összetettsége miatt nem fogja választani az IAS 39-et.

Az elszámolás és értékelés egyszerűsödése

A **KKV IFRS** számos egyszerűsített eljárást biztosít az általánosan alkalmazott IFRS standardok elszámolási és értékelési követelményeivel szemben. Például:

- a goodwillra és más határozatlan élettartamú immateriális javakra értékcsökkenési leírást kell elszámolni (teljes hasznos élettartamukon keresztül, ha az azonban nem lehet biztonsággal felmérni, 10 évet kell használni);
- Meghatározott juttatási programnak megfelelő nyugdíjprogramoknál az egyszerűsített számítás csak akkor engedélyezett, ha az előrejelzett halmozott jogosultságok módszerével számított kötelezettségek értékelése indokolatlanul aránytalan ráfordítást igényelne;
- a bekerülési érték (költség) modell a társult és közös vezetőségű vállalatokban lévő befektetések esetében engedélyezett; és
- az értékesítési célú befektetett eszközök esetében nincsenek különleges számviteli előírások.

A Hírlevélhez csatolt melléklet tartalmazza a legjelentősebb egyszerűsítések részleteit.

A közzétételi követelmények csökkenése

A **KKV IFRS**-ben lényegesen kevesebb közzétételi előírás van, mint az összes többi IFRS-ben. Az általánosan alkalmazott IFRS-ben előírt közzétételi kötelezettségek két fő okból maradtak ki a **KKV IFRS**-ből:

- az IFRS-ben meghatározott, de a **KKV IFRS**-ből kihagyott területekkel és számviteli kezelési módokkal vagy a KKV IFRS-ben meghatározott egyszerűbb szabályokkal helyettesített IFRS megjelenítési és értékelési irányelvekkel kapcsolatosak; vagy
- a pénzügyi kimutatások felhasználói igényei és/vagy költség-haszon szempontok miatt nem minősülnek megfelelőnek. Például az IFRS-ben meghatározott néhány közzététel sokkal relevánsabb a nyilvános tőkepiaci befektetési döntések, mint a tipikus KKV-k esetében felmerülő ügyletek, egyéb események és feltételek szempontjából.

A hatályba lépés napja és az átmeneti időszak

A KKV IFRS hatályba lépésének napját minden esetben a nemzeti törvényhozás határozza meg.

Az átállásról szóló részben a Standard felsorolja az IFRS 1 **A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok első alkalmazása standardban** megjelölt összes kivételt az összehasonlító információval kapcsolatos további egyszerűsítésekkel együtt. Az IFRS 1 értelmében a gazdálkodó szervezet köteles az IFRS szerint készített első pénzügyi kimutatásokban legalább egy évnyi IFRS szerinti összehasonlító információt megjeleníteni. A **KKV IFRS** a 'kivihetetlenség' fogalmának bevezetésével könnyebbséget jelent az IFRS közzétételi követelményekhez képest. Hasonlóképpen biztosít kivételt a Standard a 'kivihetetlenség' bevezetésével a pénzügyi helyzetre vonatkozó nyitó kimutatás (nyitómérleg) újra megállapítása (restatement) esetében.

Kiegészítő iránymutatások

A Standard mellett az IASB alkalmazási útmutatót is kibocsátott, amely bemutat egy pénzügyi beszámoló mintát és tartalmaz egy megjelenítési illetve közzétételi ellenőrző listát.

Melléklet

A KKV IFRS elszámolási és értékelésre vonatkozó egyszerűsítései

Az általánosan alkalmazandó IFRS standardokban megfogalmazott elszámolási és értékelési elvekhez képest a fő egyszerűsítések a következők:

- **Pénzügyi instrumentumok**
 - A meghatározott feltételeknek megfelelő pénzügyi instrumentumok értékelése bekerülési értéken vagy amortizált bekerülési értéken történik. A többi esetben a megjelenítés valós értéken történik az eredményben. Így elkerülhető a pénzügyi instrumentumok négy kategóriába való csoportosításának problémája, például a vezetőség szándékainak felmérése illetve a könyvszerinti értéktől való eltérésre vonatkozó előírások alkalmazása "tainting provisions".
 - Az IFRS egyszerű elvet fogalmaz meg a kivezetésre. Elmaradnak az általános IFRS által előírt "pass-throug" és "folytatódó részvétel" tesztek is.
 - Egyszerűsödnek és a KKV-k jellegéhez igazodnak a fedezeti elszámolásra vonatkozó előírások beleértve a részletes számításokat.
- **A goodwill és egyéb határozatlan élettartamú immateriális eszközök** határozott élettartammal kerülnek megjelenítésre. Így az ilyen eszközök a hasznos élettartamuk alapján kerülnek amortizálásra. Ha ez nem becsülhető meg, akkor ez az amortizációs időszak 10 év. Értékvesztési tesztet csak arra utaló jel esetén végeznek (az eddigi IFRS legalább évente végzendő tesztet ír elő).
- **A társult vállalkozásokban és közös vezetésű vállalatokban való részesedések** bekerülési értéken kerülnek értékelésre kivéve ha hivatalos árajánlat áll rendelkezésre (amikor valós értéket kell alkalmazni).
- Minden **kutatási és fejlesztési költség**, valamint a hitelfelvételi költségek költségként kerülnek elszámolásra.
- Az **ingatlanok, gépek és berendezések** maradványértéke, hasznos élettartama és értékcsökkentési módszere, valamint az **immateriális eszközök** amortizációs időszaka/módszere csak akkor kerül felülvizsgálatra, ha vannak arra mutató jelek, hogy ezekben változás történt a legutóbbi éves beszámoló készítése óta (az eddigi IFRS évente elvégzendő vizsgálatot ír elő).
- **Meghatározott juttatási programok**
 - Minden múltbéli szolgáltatási költséget azonnal az eredményben kell megjeleníteni.
 - Minden aktuáriusi nyereséget vagy veszteséget azonnal az eredményben vagy egyéb átfogó jövedelemben kell megjeleníteni.

- Egy gazdálkodó szervezetnek csak akkor kell a halmozott jogosultságok módszerével (projected unit credit method) élni a járadékkal meghatározott programokkal kapcsolatos kötelezettségek értékelésénél, ha az nem követel aránytalanul nagy ráfordítást a vállalkozástól.
- A **nyereségadó**ra vonatkozó előírások követik az IASB 2009. márciusi nyilvános tervezetét, amely a jelenlegi IAS 12 Nyereségadók standardnak a helyettesítésére tesz javaslatot.
- Nincsen külön besorolás **értékesítésre tartott befektetett eszközök** esetében. Ehelyett az eszköz (vagy eszközcsoport) értékesítésre tartott kategóriába sorolása egy értékvesztésre utaló jel.
- **Az egyéb átfogó jövedelemben kezdetben megjelenített árfolyamkülönbsétek nem kerülnek átvezetésre** az eredménybe az adott befektetés értékesítésekor. Így elkerülhető az ilyen árfolyamnyereség vagy veszteség nyomon követése a kezdeti elszámolás után.
- A **biológiai eszközök** esetében az eredménykimutatásban elszámolt valós érték modell csak akkor szükséges, ha az nem kíván aránytalanul nagy ráfordítást. Egyéb esetekben a KKV-k a költség-értékcsökkenés-értékvesztés modellt alkalmazzák.
- A **tőkeinstrumentumban teljesített részvényalapú kifizetések** valós értéke esetén a vezetőség legmegbízhatóbb becslését alkalmazzák a költségek meghatározására, amennyiben nem állnak rendelkezésre megfigyelhető piaci árak.

A jelen dokumentum és a benne foglalt valamennyi információ a Deloitte Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.-től (Deloitte Kft.) származik és célja, hogy bizonyos témakör(ök)ben általános információkkal szolgáljon, de nem tárgyalja az adott témakör(öke)t annak teljességében. A jelen dokumentumban megadott információk nem minősülnek számviteli, adóügyi, jogi, befektetési, tanácsadási illetve egyéb szakmai szolgáltatásnak. A jelen dokumentumban szereplő információ nem képezheti az ügyfeleink üzleti döntéseinek kizárólagos alapját. Az ügyfeleinket kérjük, hogy pénzügyeiket vagy üzletvitelüket befolyásoló bármely döntésük meghozatala vagy ilyen lépés megtétele előtt kérjék ki képzett szakmai tanácsadóink véleményét. A jelen dokumentum és a benne foglalt információk a jelen helyzetet tükrözik, de nem szolgálnak a Deloitte Kft. által tett jognyilatkozatként és társaságunk nem vállal felelősséget sem a jelen dokumentummal sem a benne foglalt információkkal, illetőleg semminemű teljesítési vagy minőségi megfeleléssel kapcsolatban. A Deloitte Kft. elhárítja felelősségét a szolgáltatásai piacképességére, vagy adott célra való alkalmassága, jogtisztasága, versenyképessége, biztonsága és pontossága vonatkozásában. Ügyfelünk a jelen dokumentumot és a benne foglalt információkat a saját felelősségére használja, és teljes mértékben felelősséget vállal a jelen dokumentum és a benne foglalt információk használatából eredő következményekért, esetleges veszteségekért. A jelen dokumentum vagy a benne foglalt információk felhasználásával kapcsolatos bármilyen közvetlen, közvetett, következményes, járulékos, büntető, illetve bármilyen egyéb kárért – akár szerződéses, jogszabály szerinti vagy szerződésen kívüli károkozás (pl. gondatlanság) következménye – a Deloitte Kft. nem vonható felelősségre. Ha a fenti rendelkezések bármelyike bármilyen okból nem érvényesíthető, a többi rendelkezés továbbra is hatályban marad és alkalmazandó.

A Deloitte név a Deloitte Touche Tohmatsu svájci "Verein" és tagvállalatainak hálózatára utal, melyek mindegyike önálló, egymástól elkülönülő jogi személy. A Deloitte Touche Tohmatsu és tagvállalatai jogi struktúrájának részletes bemutatását a következő link alatt találja: www.deloitte.com/about. A Deloitte Magyarország jogi struktúrájának részletes bemutatását a következő link alatt találja: www.deloitte.com/hu/magunkrol.

Deloitte Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.
Dózsa György út 84/C
1068 Budapest
Tel: (1) 428 68 00
Fax: (1) 428 68 01

Member of Deloitte Touche Tohmatsu

© 2009 Deloitte Touche Tohmatsu

Minden jog fenntartva.